

učilnico potreba novcev, čemur se deželni odbor zopet ne ustavlja. Zbor odobri oba nasveta.

V 5. seji 11. dan t. m., ko je bilo sklenjeno, da se po nasvetu deželnega zbora (poročal je žl. Strahl) od 1. januarja t. l. iz stanovne blagajnice vratarju deželne hiše daje po 50 gld. na leto priboljška do tistega časa, ko bi začel dobivati penzijo, je v imenu deželnega odbora govoril poročevalec dr. Zupan, da bi zbornica potrdila, kar je v bolnici ljubljanski odbor dal popraviti in prizidati čez to, v kar je bil v lanskem zboru pooblasten. Moral bi sicer deželni odbor zbornici že podati račun tega zidanja, kar se pa dozdej ni moglo še zgoditi, pa se bo zgodilo natanko, ko bode vse delo pri kraju. Potreba silna je bila, da se je ob enem, ko se je novo zidanje začelo, naredilo in pre naredilo saj najpotrebniše in zdaj ob enem tudi najcenejše, čeravno to še ni vse in še marsikaj drugega je potrebno, ker menda že 15 let in še več se dalajo že prevdarki in priprave, al storilo se ni nič. Za tega del je deželni odbor lotil se predelovanja, kolikor se je prepotrebne kazalo, in prevzel je o tem odgovornost, ter predlaga zboru, naj odobri: „1) da se je prizidalo 2. nadstropje na severni strani za 2930 gld.; 2) da se je pre naredilo hodišče ob tistem oddelku, v katerem so spólovní bolniki, in da so se naredile 3 sobe sekundarjem (zdravnikom druge vrste), ki zdaj v bolnici stanujejo, da je saj eden bolnikom zmiraj na pomoč, vse vkup za 2344 gld. 5 kr.; 3) da se je napravila Meissnerjevo-Poduškina kurjava za 3108 gld., po kateri se slabi zrak v bolnišnicah čisti brez odpiranja okenj in vrat; 4) da se deželnemu odboru naroči, naj o vseh le-teh popravah prihodnji zbornici podá na drobno spisan račun, z računom o stroških za prizidek drugega nastropja.“ — Viharni pomenki so se zdaj začeli. Nasprotvali so predlogu deželnega odbora poslanci: Guttman, Brolich, Krommer, Deschmann, rekši, da načrt stroškov in pooblastenje od deželnega zbora bi bilo imelo prvo biti, — da stvar ni bila tako nujna, ker lani ni odbor o tem govoril, ko se je dovolilo 13.601 gold. za zidanje drugega nastropja, — da nova kurjava še ni tako gotovo dobra, da ni nič manj merličev zdaj v bolnišnici, — da nova kurjava dvakrat več drv potrebuje in tako je šlo poredoma naprej, kakor da bi bil deželni zbor na vrat na nos brez resnega prevdarka naredil nepotrebni reči. Dr. Bleiweis in dr. Zupan sta zagovarjala s prepričavnimi dokazi, da je neobhodna potreba bila, kar je deželni zbor kot dober gospodar ob enem storil, ko se je začelo prezidovanje v bolnišnici, in da je cenejše storil. Edino, kar se mu more ugovarjati, je to, da ni imel pooblastenja za te dela, ki so bile več storjene; ako je za to odgovornost na-se vzel, je moral toliko bolj prepričan biti neodložljive potrebe*), in dr. Zupan je pritožil se zoper §. 7 odborovega napotka, ki mejí oblast njegovo tako, da mora prav potrebne dela odlašati celó leto in dan, ako zbora večkrat ni kot enkrat v letu. On in dr. Bleiweis sta odbijala ugovore nasprotne, uni od gospodarske, ta od zdravniške strani; dokazala sta, da silna potreba, zdravje bolnikov in dobiček deželnega zaklada so bili trojni priganjavci, da je odbor prestopil meje pooblastivne; dr. Bleiweis je s številkami dokazal veliko korist nove kurjave, in prepriha bolnišnice (ventilacije) za zdravje bolnikov, dr. Zupan pa, da

je cenejša od prejšnje, ako se le kuri s suhimi drvi itd. Konec pravde je bil, da je zbor z večino glasov potrdil naprave deželnega odbora v bolnici s premembo, ki jo je nasvetoval poslanec Krommer in se ji tudi deželni odbor ni zoperstavljal, ker je le računaska premena, da se odbije tistih 767 gold., ki so zapopadeni že v lani dovoljenem znesku.

Odlomek iz „Romeo in Julija.“

Poslovenil J. Z. *)

Drugi čin, drugi nastop.

(Kapuletov vrt.)

Romeo nastopi.

Rom. Smeji se ranam, kdor jih ni počutil.
(Julija se prikaže zgor pri oknu.)
Al glej! skoz okno luč se tam prikaže!
Izhod je to, in Julija je solnce!
Vzdiguj se, milo solnce! Vmori luno,
Ki v blede že zavidnosti propada,
Ker jako jo v lepoti prekosiš:
Ne služi ji, ki blede in zeleno
Vestalsko oblačilo vedno nosi,
Obleko abotno. Odvrzi jo! —
Ah gospodična je, ljubezen moja!
O, ko bi vedla ona, da je to! —
Zdaj govori, — besede ne, — al kaj?
Okó le marnova, — odgovor dam.
Predrzen sem, ne k meni govori:
Dve zvezdici, najzaljši na nebesu
Odplavajé prosili ste očesa,
Naj svetijo, dokler se vrnite.
Ko b'le bi tam očesa, tukaj zvezdi,
Ju osramotila svetlost bi lica,
Kot solnce lučnico; le zarjo milo
Oko bi njeno iz višave vtilo,
Strmé ptič ptiča s petjem bi zbudil,
Mislé, da noč je svitli dan zakril.
Glej, kot z roko zdaj lice si podpré!
O, če bi bil te roke rokavica,
In čutil lica!

Julija. Ah!

Rom. Zdaj govori!
Govori dalje, sladki angelj moj!
Ker veličastno mi to noč bleščiš,
Kot krilat posel iz višin nebeških
Umrjočemu, ki kviško svoj pogled,
Strmé nasproti mu povzdigne in
Opazi, kot skoz lene zdaj oblake
Odtod vesla po zračnem polokrožji.

Jul. O Romeo, zakaj li Romeo?!
Odreci rodu se, odvrzi ime;
Če ne, prisezi večno mi ljubezen
In dalje nisem Kapuletova.

Rom. (pri sebi.) Al bi poslušal še, al govoril?

Jul. Le ime tvoje mi sovražno je;
Ti sam si, le ti sam, ne Montagi.
Kaj Montagi je? Roka, noga ne,
Ne rama, lice ne, al drugi del,
Od bitja tvojega. — Spremeni ime!
Kaj je za ime? — Kar se roža zove,
Diši sladko, kak' koli bi se zvala.
Tud' Romeju, če Romeo ne bil bi,
Ostala vrednost bi, ki jo ima.
Imenu, kterega ti ni potreba,
Se odpovej in moje celo bitje
Si nadomesti!

Rom. Sveta mi beseda!
O ljubi me, in spet se dam krstiti;
Odzdaj zavrzem ime Romeo.

Jul. Kdo si ti, ki zaviti u temno noč
Poslušal si moj samogovor?

*) Neodložljivo potrebo vsega, kar je deželni odbor v bolnici ljubljanski že dodelal in kar je še storiti treba, dokazuje izvedeni zdravnik dr. Gauster v „Laib. Zeitg.“ V preteklih letih je veliko komisij bilo v bolnici, al ostalo je vse le — na papirji. Zdaj pa ni odloga več. Taka je tudi z našim šolskim poslopjem; tako dolgo je se komisijenovalo, da je šola popolnoma podrtija.

*) Na posebno željo g. J. V. Zdravškega natisnemo za pokušnjo ta odlomek iz zabavnika „Lade“, ki se tiska v Mariboru, in dodamo še prošnjo njegovo, naj bi mu gospodje, ki so nabirali naročnike „Ladi“, imena njih skoraj poslali.

Rom. V kratkem

Oznanit ti ne morem, kdo da sem;
Ime, o sveta, zaničujem sam,
Le, kar sovražno tebi se glasi.
Raztrgal bi ga jaz, če b'lo bi v pismih!

Jul. Uhó ni pilo sto besed še moje
Od ustnic teh, in glas že znan mu je.
Al nisi Romeo Montagovi?

Rom. Oboje ne, če se ti ne dopada.

Jul. Kako dospel si sem, s katerim namenom? —
Visok je zid, doplezat' ga težavno.
Pomisli, kdo da si, ker bil bi zgubljen,
Če eden mojih stricev tú te najde.

Rom. Priplaval na perutih sem ljubezni:
Ljubezni ne strašijo zidi, bregi;
Kar le ljubezen zna, začinja srčno;
Zato me ne plašijo strici tvoji.

Jul. Če te zasačijo, te umorijo.

Rom. Nevarnejše mi tvoje so očesa,
Kot meči stricev vseh. O, glej prijazno,
In močem vstavim se razkačenim.

Jul. Za svet ne htela bi, da bi te vid'li!

Rom. Temnotne noči plašč me jim zakrije.
Če me ne ljubiš, naj me vjamejo!
Še bolje, če jih jeza me pokončá,
Kot da bi živel večno in — brez te!

Jul. Kdo sèm na toti kraj te vodil je?

Rom. Ljubezen mi ga iskat je velela;
Podala mi je um, jaz ji očesa.
Nisem veslar, al če bi daleč b'la,
Kot breg, po katerem daljno morje rije,
Za takšen biser stavil bi življenje!
(Konec prihodnjič.)

Slovstvo.

* *Technisches Polyglott-Onomasticum oder Wörterbuch der Namen der geistlichen, Civil- und Militärwürden und Chargen, der Professionisten, Künstler und Handwerker, der Grade der Bluts- und Eheverwandtschaft, nebst anderen charakteristischen Benennungen in sieben Sprachen (deutsch, italienisch, französisch, englisch, slovenisch, lateinisch und griechisch) und dem friaulischen Dialecte. Verfasst von Josef Vuk, Weltgeistlicher etc. in Görz.*

Pod tem naslovom je začel izhajati v Gorici slovník, kateri, kakor prvi vezek kaže, vtegne res dober pomočnik biti vsakemu, kdor potrebuje besed iz gori omenjenih vrst. Cela knjiga bode imela blizo 400 strani; vsak mesec izhaja en zvezek po troje pól, ter veljá 50 krajc. nov. dn., ki se plačajo po sprejemu zvezka. Naročila sprejemajo vse škofijske pisarnice in véliki knjigarji v Trstu in Gorici.

Dopisi.

Iz Gorice 7. marca. † — Sinoči, v nedeljo večer, bila je v naši čitavnici zopet „beseda“; začela se je s tombolo. Po tomboli je nastopilo petje z godbo. Po prvem čveterospevu „Milovan-u“, ktereга so štirje mladiči čitavniškega pevskega zbora prekrasno prepevali, jame gosp. Bonetto iz Basana, še mlad umetnik, veliko harmoniko prebirati. Skoro vse je bilo iz „Trovatora“ vzeto, in zares čarobno je igral „Ciganko“ in „Misere-re“. Težavnemu godalu, kakoršno je velika harmonika, je ta mož popolnoma kos; pestuje ga mirno in očem prav ugodno. Med harmoničnimi godbami pa nas je razveseljevalo lepo petje našega zbora. Dobra misel je prišla čitavničnemu odboru na pamet, si učiteljske pripravnike za pevce pridobiti. Častito ravnateljstvo normalnih šol je radovoljno in prijazno mladičem dovolilo v čitavnici pevati, in gotovo le v največi prid pripravnikom samim. Tako se oni zraven pičlega obligatnega nauka godbe lahko še djanski in večkrat vadijo v petji, in sicer v petji slovenskem, kar jim

bo na prvi mah v bodoči službi dobro rabilo in srca ljudi pridobivalo. Tudi se ti mladenči čitavničnih veselíc udeležujejo in imajo tako več priložnosti priti med ljudi izobražene in uljudne. Da bodo taki učitelji, ki so se že v mestu domačega duha in ljubezni narodnega petja, zraven pa tudi uljudnosti navzeli, pozneje na selih omiki našega naroda bolje stregli, to je očitvidna stvar; želeti bi bilo, da bi se priložnost takega izobraževanja tudi v drugih slovenskih pripravništvih šolskim odgojencem na roko dala. Trkajte, da se vam odpré. — Prelepo spevanega čveterospeva „Milovan“ sem že omenil; celi zbor pa je pel: „Kje dom je moj“ od prejšnjih različno in prav ukusno sostavljen napev, — „hrvačko čtvorko“, — „Šablenko“ in nazadnje čvrsti „Naprej.“ V vseh pesmih so se izkazali pevci vrlo lepo. Čestitamo si mi udje, da imamo take izvrstne pevce; vi pevci pa ne ogibajte se truda, ktereга vam pevske in godbene vaje zadevajo; dobiček te umetnosti je v človeški družbi obilen, ter razveseljuje, nježi in zvišuje duše nad potoni pozemskih nadlog in temnih skrbi. — H koncu naj še izrečemo eno željo zastran čitavničnih veselíc. Do sedaj so zabave bile malo ne samo ob nedeljah, kar zunanje ude, posebno čestito duhovščino zadržuje v mesto priti. Ali bi se ne dala kaka večja svečanost te spomladi osnovati, ktera bi bila delaven dan, in h kateri bi se od zunaj mnogo udov in drugih ljudi povabilo? Jaz mislim na veliko besedo, kakoršna se je lansko leto v naši čitavnici obhajala. Se vé da taka potrebuje mnogo pripravljanja in posla. Poskusite, gospodje odborniki! Na to „božja pomoč!“

Iz Trsta 12. marca. Jeli primeren odgovor v zadnjih „Novicah“, ki ga je dal gosp. Cegnar (namest gosp. Arcona) na moj dopis, naj pravično sodijo slovenski jezikoslovci ali še druzi tudi po razglasu, ki ga utegnejo najti v „Osserv. Triest.“ pod šte. 6 t. l., in po omenjenem mojem dopisu. Kdo da je bil prestavil tisti razglas iz nemškega, nisem vedil, kadar sem napravljal dopis. Pa kaj zato, ko bi bil tudi vedil? Al ni morda celo hvale vredno, če se kdo trudi kakor si bode za popravo našega jezika, da vsak Slovenec lahko razumeva, kar se v njem piše? — Pa saj tudi gosp. Cegnar je trdil ob neki priložnosti, da ni prav slovenski rečeno „neposredni davki“, „čeznavaden priklad“ i. t. d., in vendar zdaj brani prestavo, o kateri je govorjenje! — Ako je res, da tudi v mojem sestavku, ki je bil tiskan v „Slov. Glasniku“, se po njegovi opazki nahaja veliko (50) pogreškov (germanizmov i. t. d.), drago bi mi bilo, ako bi mi jih on pismeno zaznamoval; *) ker ravno po tem bi morebiti najbolje utegnil dokazati, kako napčno da je gosp. vrednik popravil (?) mojo pisavo. Gosp. Cegnar se pa sicer jako moti, ako misli, da le osem pogreškov sem dozdam našel v njegovih dosadanjih spisih kakih si bodi. Jez bi mu jih utegnil imenovati še veliko število. Kar se sicer mene tiče, nisem pač nikdar trdil, da pišem prav redno. Taka trditev bi bila pa gotovo tudi prenemodra! Pisal sem sicer, da tudi moje dela naj se kritikujejo brez nobenega obzira, in da kritika je sploh zeló potrebna, ako hočemo, da bolje delamo, in da — napredujemo. **) J. V. G.

*) Ne nahajam (!) pa, se v tej zadevi k njemu potruditi, ker nimam časa za to. Pis.

**) S tem sklenemo javno debato. Kar ste nam, častiti gospod, sicer naznanili o oni govorici čitavnični, nas prav tako malo žali kakor slovenske pisatelje, katerim vsem je bil oni „poklon“ namenjen. Znano je, da prav po Evinem grehu so nekteri naši rojaki podedovali misel (abcedna vojska od leta 1832 je že tega priča), da edini oni le razumejo jezik slovenski in da abcedarija in slovnica stojite nad vsemi vedami človeškimi; da le to znaš, če tudi druzega malo, dobrotnik si človeštvu. — In kdo jim bode kratil veselje take monomanije! V „Mu-